

REMISSVAR
2026-09-30
Justitiedepartementet
Diarienummer Ju2026/01693

Remissvar från Småföretagarnas Riksförbund avseende promemorian Gälldenärens avtal i konkurs (Ds 2026:15)

Småföretagarnas Riksförbund är ett förbund av småföretagare för småföretagare och har som syfte att påverka politiska beslut för att göra det tryggt, enkelt och lönsamt att driva företag. Förbundets näringspolitiska program inrymmer förslag på vad som behöver förändras och förbättras för att stärka företagsklimatet för mikro- och småföretag på ett nationellt plan.

Ställningstagande

Inledning

Småföretagarnas Riksförbund har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerade remiss.

Utredningens uppgift är att lämna förslag om en enhetlig reglering för hanteringen av gälldenärens avtal i en konkurs. Reglerna ska införas i 3 kap. 11 – 22 §§ konkurslagen (1987:672) konkurslagen. Hittills har inga sådana bestämmelser reglerats i konkurslagen. Rättstillämparen har fått låta sig nöjas med en analog och svårtillämpad bestämmelse i 63 § köplagen som reglerar gälldenärens avtal. Utöver införandet av dessa regler föreslås att sammanträdet för att pröva en konkursansökan inte ska hållas förrän ansökningsavgiften har betalats.

Det första förslaget

Förslaget om gälldenärens avtal i konkurs tar sin utgångspunkt i motsvarande reglering som finns i 3 kap. i lagen (2022:964) om företagsrekonstruktion som infördes 1 september 2022. Syftet är bland annat att rättsläget inte ska vara haltande, det vill säga, att gälldenärens avtal ska regleras lika oavsett vilket förfarande som tillämpas - företagsrekonstruktion eller konkurs.

Förslagen innebär att det inte ska vara möjligt för en motpart i gälldenärens avtal att på grund av ett dröjsmål eller ett befarat dröjsmål häva avtalet efter att en ansökan om konkurs har gjorts. Det ska dock endast gälla för avtal där det återstår ömsesidiga förpliktelser att utföra. Det föreslås ett undantag för en motpart som

inte kände till eller borde ha känt till konkursansökan, om det skulle vara uppenbart oskäligt om hävningen inte skulle gälla. Konkursboet föreslås få en rätt att inträda i avtal med återstående ömsesidiga förpliktelser. I fråga om avtal med fortlöpande eller delbara förpliktelser ska boet som huvudregel kunna välja att inträda i endast en del av avtalet. Boet ska lämna besked om ett inträde inom

skälig tid. Om något besked inte lämnas – eller om konkursboet inte vill inträda i avtalet – föreslås motparten få rätt att häva det. Om konkursboet inträder i avtalet ska parterna fullgöra de prestationer som återstår. Motpartens krav på grund av inträdet ska gälla mot boet. Motparten ska inte kunna motsätta sig att konkursboet inträder i avtalet men ska samtidigt inte behöva ta någon ny risk på grund av det. Motparten ska därför ha en rätt till säkerhet från boet. Om konkursboet tar emot en prestation från en motpart, utan att boet inträder i avtalet, ska boet återlämna prestationen eller anses ha inträtt i avtalet såvitt avser prestationen. Ett undantag från den regeln ska gälla för hyreslokaler som boet nyttjar under en månad från konkursbeslutet. Konkursboet föreslås få rätt att säga upp avtal som gäller fortlöpande prestationer och som boet inte vill inträda i. Enligt förslagen ska den nya regleringen vara tvingande. En motpart ska inte kunna göra gällande avtalsvillkor som försätter konkursboet i en sämre position än vad som följer av de nya reglerna. Det föreslås vissa undantag från regleringen, bland annat för avtal som förutsätter att gäldenären eller en ställföreträdare personligen fullgör gäldenärens förpliktelser. Undantag görs även för avtal som gäldenären har ingått huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet och anställningsavtal.

Småföretagarnas Riksförbunds intryck är att utredningen lämnar väl avvägda förslag avseende de författningsändringar som behövs för att få en enhetlig reglering av gäldenärens avtal vid de båda insolvensförfarandena. Vidare delar förbundet utredningens uppfattning om att konsekvenserna av införandet av en särskild reglering i konkurslagen bland annat leder till en mer effektiv hantering av gäldenärens avtal i en konkurs. Eftersom 63 § köplagen föreslås upphöra blir det en tydligare rättstillämpning, både för konkursförvaltaren och för borgenärerna om vilka möjligheter förvaltaren har när det gäller gäldenärens avtal. Förbundet anser, liksom utredningen, att regleringen medför att värdet av gäldenärens verksamhet i vissa fall kan tas tillvara i större utsträckning vilket är positivt både för gäldenärens underleverantörer och kunderna.

Det andra förslaget

I utredningen föreslås även regler om att sammanträdet för att pröva en konkursansökan inte ska hållas förrän ansökningsavgiften har erlagts. När en borgenär har gett in en konkursansökan ska den i regel prövas vid en förhandling som ska hållas inom två veckor från det att ansökan kom in till tingsrätten (2 kap. 16 § konkurslagen). För att det alls ska bli aktuellt att pröva ansökan måste borgenären betala en ansökningsavgift, vilket framgår av 1–4 §§ och bilagan till förordningen (1987:452) om avgifter vid de allmänna domstolarna. Om avgiften inte betalas efter ett föreläggande om betalning, ska ansökan avvisas. Det följer av den processlag som

utöver konkurslagen gäller för konkursförfarandet. Från och med den 1 juli 2026 är det lagen (1996:242) om domstolsärenden (se 10 § den lagen). Småföretagarnas Riksförbund tillstyrker förslaget i sin helhet.

Ghassan Ghaziri

Caroline Szyber

Ordförande Småföretagarnas Riksförbund

Vice ordförande Småföretagarnas Riksförbund